

Svatomartinská konference
14.11.2012

Hybridní narovnání v českých podmínkách

JUDr. Kristýna Oberfalcerová, DEA, DESS

RANDA HAVEL LEGAL

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ I LAW FIRM

- ➔ Podle ZOHS po novele lze proceduru narovnání použít pro:
 - kartelové dohody;
 - vertikální dohody;
 - zneužití dominantního postavení;
 - uskutečnění spojení bez povolení ÚOHS.
- ➔ Narovnání jen s některými účastníky řízení
 - V ČR ještě nebylo; ve Velké Británii nebo Francii vícero případů
 - V EU jeden případ: výrobci fosfátů pro výživu zvířat (2010)
- ➔ Narovnání jen ohledně některých „nesporných“ skutků
 - V ČR ani EU zatím nebylo; ve Francii bylo zvažováno v rámci přípravy Oznámení o narovnání na začátku 2012, ale nakonec upraveno nebylo.

Hybrid a výhody narovnání

→ Výhody narovnání se všemi účastníky:

- Pro ÚOHS:
 - úspora nákladů ÚOHS
 - rychlá náprava protisoutěžního stavu
 - uložení dostatečné sankce
 - zkrácení řízení (i když možnost opravných prostředků není ztracena)
- Pro účastníky
 - možnost ovlivnit výsledek řízení a jeho trvání
 - omezení vlivu na reputaci
 - složitější soukromoprávní vymáhání
 - zvýšení právní jistoty

→ Hybridní narovnání jako procesní nástroj umožňující zkrácení řízení a úsporu nákladů?

→ Kdy ÚOHS zahájí proceduru narovnání?

- doposud podle toho, jaké výhody z takového narovnání pro Úřad plynou;
- Podle novely: ÚOHS pokutu sníží, pokud se účastník k deliktu přizná a pokud má ÚOHS za to, že je takový postih dostatečný s ohledem na jeho povahu a závažnost. **Je zde místo na úvahy o výhodách narovnání pro ÚOHS?**

→ Procedura narovnání se vztahuje na všechny delikty podle ZOHS. U jednostranných deliktů jako zneužití dominantního postavení asi problém nenastane, ale u vícestranných jednání?

→ Jaká je úspora procesních nákladů, když se narovnají pouze někteří účastníci řízení?

Kolik je pro narovnání dost?

- Kolik účastníků je pro narovnání dost, tedy kdy se to ÚOHS vyplatí? A může si ÚOHS po novele tuto otázku vůbec klást?
 - Dvoustranná dohoda: stačí, když se narovná jeden?
 - Vícestranná dohoda: musí to být všichni, aspoň ½ nebo stačí i méně?
- EU a případ výrobci fosfátů pro výživu zvířat: jednalo se o kartel a narovnali se 4 z 5 účastníků; pátý účastník podal žalobu k SDEU, přičemž v žalobě si stěžuje, že mu byla z důvodu nedokončení narovnání zvýšena pokuta a že byla porušena zásada rovnosti stran. Hodnocení soudu?
- Francie: např. případ kartelu v oblasti rekonstrukce historických budov, kde úřad sankcionoval 14 podniků a pouze 3 z nich se narovnaly; v říjnu 2012 bylo rozhodnutí soudem potvrzeno, ale 2 účastníkům byla snížena pokuta, přičemž jeden z nich byl podnik, který se narovnal.

Jedno nebo více rozhodnutí?

- EU: Oznámení o narovnání 2008 (pouze kartely)
 - pokud se narovnání zúčastní pouze někteří účastníci, vydá Komise dvě rozhodnutí:
 - jedno přijaté zjednodušenou procedurou pro ty účastníci, kteří se dohodli na narovnání, a později
 - druhé, úplné rozhodnutí pro ostatní účastníky, jichž se narovnání netýkalo.
- Francie: úřad vydává pouze jedno rozhodnutí
- ČR: v případě jednoho řízení o kartelu neumožňuje současná právní úprava ÚOHS, aby:
 - rozdělil řízení na 2, tj. jedno s těmi, kteří se chtějí narovnat, a druhé s těmi, kteří narovnání odmítají, a následně vydal dvě rozhodnutí;
 - vedl jedno řízení, ale nakonec vydal dvě rozhodnutí;
- Ale může ÚOHS vydat jedno rozhodnutí a podrobně popsat jen skutky, které se týkají účastníků, kteří se nenarovníli? Co s dohodami, kde jsou stranou „narovnaní“ i „nenarovnaní“ účastníci?

Důsledky jednoho rozhodnutí

→ Přístup do spisu

- Jedno řízení, jedno rozhodnutí, jeden spis;
- Právo všech účastníků nahlížet do spisu a pořizovat kopie, tj. i ti, kteří se nenarovali mají přístup k dokumentům, ve kterých se jiný účastník v rámci řízení přiznal k protisoutěžnímu jednání;
- Poskytne ÚOHS na žádost poškozeného, případně soudu, tyto dokumenty za účelem soudního řízení o vymáhání škody? Ve světle rozsudku Pfeleiderer?

→ Soukromoprávní vymáhání

- ÚOHS vydá plné rozhodnutí, tj. poškození mají více informací;
- V rámci opravných prostředků může být doplňováno dokazování a zveřejněny další informace.

→ Změna rozhodnutí a zvýšení pokuty v případě využití opravných prostředků?

Hybridní narovnání a opravné prostředky

- ➔ Postavení účastníka, který se s ÚOHS narovnal, v případě, že jiný účastník podá rozklad, příp. správní žalobu?
 - Účastník se v podstatě přizná k protisoutěžnímu jednání a akceptuje určitou výši pokuty, přesto se může stát, že mu nakonec bude uložena pokuta daleko vyšší.
 - § 90 odst. 3 správního řádu obsahuje obecnou zásadu zákazu změny rozhodnutí v neprospěch odvolatele, ale tato zásada je prolomena ve 3 taxativně vyjmenovaných případech:
 - odvolání podal také *jiný účastník, jehož zájmy nejsou shodné*
 - napadené rozhodnutí je *v rozporu s právními předpisy, nebo*
 - napadené rozhodnutí je *v rozporu s jiným veřejným zájmem.*
 - Většinou se asi bude odvolávat účastník, který se nenarovnal a jehož zájmy budou pravděpodobně, zejména v případě kartelu, v rozporu se zájmy toho, kdo se k protisoutěžnímu jednání přiznal.

Právní moc hybridního narovnání

- Okamžik nabytí právní moci rozhodnutí o narovnání, pokud v případě narovnání využije opravný prostředek:
 - některý z účastníků řízení, ve kterém se všichni narovnali;
 - účastník řízení, který se nenaroval?
- Nabytí právní moci ve vztahu k těm účastníkům, kteří nepodali rozklad proti prvostupňovému rozhodnutí, v okamžiku uplynutí zákonné lhůty?
 - Ale co v případě, kdy lze delikt spáchat pouze za účasti více soutěžitelů?
 - Jeden delikt, jedno rozhodnutí, jeden okamžik nabytí právní moci, tj. až okamžikem, kdy je rozhodnutí pravomocné pro všechny účastníky?

- ➔ Které výhody narovnání jsou v případě hybridního narovnání zachovány?
 - Pro ÚOHS: jednodušší dokazování
 - Pro účastníky: v ČR obecně asi pouze snížení pokuty o 20%, ale stojí to za přiznání viny? Pro jaké účastníky řízení může být i hybridní narovnání výhodné?
 - lenienty, kteří ÚOHS sami přinesli informace o protisoutěžním jednání;
 - těm, kterým hrozí nízká pokuta a nechtějí v řízení pokračovat?
- ➔ Po novele ZOHS je bez dalších podmínek stanoveno, že ÚOHS pokutu sníží o 20%, pokud i po takovém snížení bude postih pro účastníka dostatečný. Může tedy vůbec ÚOHS brát v úvahu jiné okolnosti, např. úspora procesních nákladů, apod.?
 - EU: je na Komisi, zda účastníkům narovnání „nabídne“.
 - Např. ve Francii zákon stanoví, že úřad může zahájit proceduru narovnání a může pokutu snížit, nikoli že ji musí snížit.

Děkuji za pozornost

kristyna.oberfalcerova@randalegal.com